

روزشمار جنگ

سه شنبه

۲۵ اردیبهشت ۱۳۶۳

۱۳ شعبان ۱۴۰۴

۱۵ مه ۱۹۸۴

۲۴۰

نیروهای خودی امروز علاوه بر درگیری با قوای دشمن در جبهه میمک، تدابیری را برای مقابله با تلاش‌های دامنه‌دار عراق در جزیره جنوبی مجنون اتخاذ کردند.

در جبهه میمک، تعداد ۳۰ نفر از افراد دشمن که لباس‌های محلی پوشیده بودند، در منطقه هلاله با یک گروه گشتی خودی درگیر شدند. با رسیدن نیروهای کمکی و پشتیبانی آنها از نیروهای گشتی، بعد از یک ساعت، درگیری پایان یافت. به گزارش واحد اطلاعات قرارگاه عملیاتی غرب، در این درگیری ۸ نفر از افراد دشمن کشته یا زخمی شدند.^۱

گزارش قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) از وضعیت جزیره و اقدامات نیروهای خودی برای مقابله با تلاش‌های دامنه‌دار عراق حاکی است: بعد از اقدام عراق در هدایت آب به سمت ضلع شرقی جزیره جنوبی، که عملاً پشت جبهه نیروهای مستقر در سمت غربی جزیره به شمار می‌آید، ضلع غربی برای نیروهای خودی پرمخاطره شده است. از این رو برای مقابله با اقدامات عراق و جلوگیری از آسیب‌پذیری سیل‌بندها و درنهایت حفظ جزیره جنوبی واحدهای ایران تدابیری به این شرح اتخاذ کرده‌اند: تقویت سیل‌بندها و پلیت‌گذاری در کناره آنها؛ تقویت سیل‌بندهای شمالی جزیره جنوبی؛ برنامه‌ریزی برای احداث دو سیل‌بند از سیل‌بند میانی جزیره به سیل‌بند شرقی و غربی آن؛ احداث کانال نفرو از دو کیلومتر قبل از خط اول؛ ایجاد و ترمیم میدان‌های مین بر روی سیل‌بندها.^۲

به‌منظور هماهنگی بیشتر بین واحدها و یگان‌های مختلف برای تحکیم مواضع نیروهای خودی در جزایر مجنون، امروز در جلسه‌ای با شرکت نمایندگان وزارت جهاد سازندگی، وزارت نیرو و قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) مشکلات موجود در جزایر مجنون بررسی و مقرر شد قرارگاه سلمان با شرکت نمایندگان وزارتخانه‌های مذکور زیر نظر قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) تشکیل گردد و با احداث کانال و سیل‌بند در منطقه هور برای هدایت آب منطقه و تقویت مواضع نیروهای خودی تلاش شود.^۳

۲۴۱

ارتش عراق به صورت متناوب شهر آبادان را با آتش سلاح‌های سنگین و دوربرد خود هدف قرار داد. در این حملات به ۱۲ منزل مسکونی و یک مغازه خسارت وارد آمد و ۳ فقره آتش‌سوزی به وقوع پیوست که با تلاش عوامل آتش‌نشانی مهار و خاموش شد. در منطقه عملیاتی آبادان نیز بر اثر حملات آتشباری دشمن ۵ نفر از نیروهای نظامی و یک غیرنظامی مجروح شدند.^۴ در همین حال، ارتش عراق در اطلاعیه نظامی خود مدعی شد: جمهوری اسلامی ایران با توپخانه سنگین شهرهای مندلی و شهابی عراق را گلوله‌باران کرده است که در جریان آن تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در شهر مندلی آسیب دیده و به یک خودروی غیرنظامی خسارت وارد آمده است.^۵

۲۴۲

امروز یک فروند بالگرد متعلق به منطقه دوم نیروی دریایی (بوشهر) هنگام اجرای مأموریت در نزدیکی خارک سقوط کرد. این بالگرد که مأموریت گشت‌زنی در شمال خلیج فارس را به عهده داشت در ساعت ۱۰:۳۰ صبح، هنگام تحویل یک بسته مخابراتی به ناو زال در جنوب خارک، دچار نقص فنی شد و در آب‌های خلیج فارس سقوط کرد. از ۱۰ سرنشین این بالگرد، بجز یک نفر که مفقود شده است، بقیه به وسیله ناوچه خنجر از دریا نجات داده و به بوشهر منتقل شدند.^۶

۲۴۳

برخی دولت‌های عربی از جمله مصر، عربستان و اردن علاوه بر حمایت‌های مالی و دیپلماتیک از عراق، نیروی نظامی قابل توجهی به این کشور اعزام کرده‌اند؛ امروز یک تیپ زرهی و دو تیپ پیاده مصری مانور مشترکی را در منطقه جنوب ابوالخصیب انجام دادند. براساس گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی قرارگاه کربلا، این نیروها دارای مسافت‌سنج‌های لیزری بودند و حدود ۳ ساعت از مانور آنها در شب اجرا شد. در این مانور بر سرعت عمل تانک‌ها تأکید می‌شد، ولی نکته قابل توجه ناهماهنگی نیروهای مصری* و توجیه‌نبودن آنها به دستورهای فرماندهان عراقی بود.^۷ علاوه بر سربازان مصری، نیروهایی از عربستان سعودی نیز در جبهه‌های جنگ عراق علیه ایران حضور دارند. واحد اطلاعات عملیات قرارگاه کربلا در این باره اعلام کرد: «کلیه نیروهای عراقی حاشیه اروندرود با نیروهای یک تیپ عربستان سعودی در منطقه ام‌القصر تعویض شده‌اند.»^۸ در همین حال، دولت‌های کویت و عربستان بهترین امکانات دفاعی الکترونیکی خود را در اختیار

* لازم به یادآوری است که یک لشکر پیاده از نیروهای مصری یک هفته پیش با تمام تجهیزات به وسیله هواپیما به فرودگاه شعبیه انتقال یافت. پس از چهار روز، یکی از تیپ‌های این لشکر در منطقه سبیه و در خط دوم مستقر شد. تلفیق این نیروها با نیروهای عراقی سه روز به طول انجامید. آشنایی با اصول مخابرات عراق یکی از مشکلات نیروهای مصر در تلفیق با نیروهای عراقی بود. [سند شماره ۸۱۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی قرارگاه عملیاتی کربلا، شماره ۱۹، ۱۳۶۳/۲/۶]

رژیم عراق قرار می‌دهند. دولت کویت با استفاده از رادارهای زمین‌به‌هوا، رادارهای شناسایی زمینی و رادارهای هشداردهنده که اکثراً ساخت آمریکا هستند و با تکنسین‌های این کشور کار می‌کنند، اطلاعات لازم را از مناطق پیرامون خود جمع‌آوری کرده و در اختیار رژیم عراق قرار می‌دهد. این سایت که در ارتفاعات اسلامه قرار دارد و مأموریت آن رصد کلیه تحرکات زمینی، هوایی و دریایی منطقه خلیج فارس و اطراف آن است، اطلاعات خود را به دو مرکز اطلاعاتی واقع در تنومه بصره و الاحمدی کویت تحویل می‌دهد. عربستان نیز در حمایت از عراق به شدت فعال است و دولت این کشور ۶ پایگاه اطلاعاتی و شناسایی الکترونیکی در اختیار عراق گذاشته است. نیروهای این پایگاه‌ها همگی از عربستان و آمریکا هستند و محل استقرار آنها منطقه فاو و غرب اروند است.^۹

با وجود این، رژیم بعثی عراق با مشکل کمبود نیروی نظامی روبه‌رو است. لشکر ۲۸ سنندج به نقل از منابع داخلی عراق در مورد اقدامات ارتش این کشور در تأمین نیروی انسانی گزارش داد: «رژیم بعثی صدام به زور جوانان را از شهرهای بصره و عماره فراخوانده و به جبهه‌های جنگ اعزام می‌کند. همچنین آنها برای مقابله با مشکل کمبود نیرو از مزدوران کشورهای عربی مانند مراکش در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی استفاده کرده و با آزادکردن پرسنل این مراکز آنها را به جبهه‌های جنگ اعزام می‌کند.»^{۱۰}

۲۴۴

امروز بر اثر حمله عناصر ضدانقلاب به پایگاهی در منطقه محال انزل ارومیه، درگیری در پایگاه رش‌نش بانه، برخورد یک دستگاه خودرو با مین و سقوط یک توپوتا به دره در محور دیواندره - سقر، ۹ نفر شهید و ۷ تن مجروح شدند.

در محور ارومیه - سلماس، اعضای حزب دمکرات صبح امروز با سلاح‌های سبک و نیمه‌سنگین به پایگاه‌های بهله و بلارغو محال انزل در غرب قوش‌چی، حمله کردند. نیروهای مستقر در پایگاه با اجرای آتش متقابل به مقابله با مهاجمان پرداختند. در جریان این درگیری، ۶ سرباز و درجه‌دار ژاندارمری شهید و ۳ نفر زخمی شدند؛ مجروحان به بیمارستان هلال احمر ارومیه منتقل و بستری شدند. شهربانی جمهوری اسلامی ایران با اعلام این خبر اضافه کرد: این درگیری شدیدترین درگیری در ماه‌های اخیر بوده و ساعت‌ها طول کشید.^{۱۱} به دنبال این درگیری، ناحیه ژاندارمری ارومیه ۳۰ نفر از نیروهای جندالله را به منظور تقویت پایگاه‌های مزبور به این منطقه اعزام کرد. فرماندهی ناحیه ژاندارمری ارومیه در نامه‌ای به فرماندهی قرارگاه عملیاتی شمال غرب نزاخا درخواست کرد برای تقویت نیروهای ژاندارمری در منطقه اقدام شود. در بخشی از این نامه آمده است: «باتوجه به ضایعات وارده به پرسنل پایگاه‌های مزبور و موقعیت حساس منطقه و درپیش‌بودن مرحله دوم انتخابات مجلس شورای اسلامی، ترتیبی اتخاذ فرمایید که برادران جندالله به هر نحو که شده از کمک به برادران ژاندارمری دریغ ننموده و محل را ترک نمایند و چنانچه ترک نموده‌اند، برگردند تا ناحیه ارومیه بتواند به موقع در رفع تنگنای پرسنلی پیش‌آمده اتخاذ تصمیم نماید.»^{۱۲}

در بانه نیز، ساعت ۳:۳۰ بامداد، نیروهای پایگاه رشنش با عناصر گروه‌های مسلح غیرقانونی درگیر شدند. در جریان این درگیری که تا ساعت ۸ صبح ادامه داشت، یک نفر از سربازان پایگاه به شهادت رسید. با آغاز روز و روشنایی هوا مهاجمان از منطقه فرار کردند.^{۱۳}

همچنین در دو حادثه دیگر، یک دستگاه خودروی رزمی مهندسی در حوالی روستای بادمجان در شرق بانه بر روی مین رفت و یک دستگاه تویوتای سپاه نیز در محور دیواندره - سقز به دره سقوط کرد. در برخورد خودروی رزمی مهندسی با مین یک نفر مجروح شد و به خودرو نیز خسارت وارد آمد. تلفات واقعه محور دیواندره به سقز شدیدتر بود. در این محور تویوتای سپاه که قصد رفتن به مهاباد را داشت از مسیر منحرف شده و به دره سقوط کرد. در این حادثه ۲ نفر از نیروهای سپاه شهید و ۳ نفر مجروح شدند.^{۱۴}

در همین حال، طبق اعلام سپاه بانه ۵۰ نفر از عناصر کومه‌له در روستای نجنه در شمال شرقی بانه، استقرار یافته و به منظور مین‌گذاری در جاده‌ها و محورهای ارتباطی به اطراف رفته‌اند.^{۱۵}

۲۴۵

وضعیت جبهه‌های جنگ، حملات اخیر عراق به نفتکش‌ها در خلیج فارس و حمله یک هواپیمای ناشناس به نفتکش کویتی در سواحل این کشور در جلسه امروز شورای عالی دفاع که به ریاست رئیس‌جمهور تشکیل شد، مورد بررسی قرار گرفت.

حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی نماینده امام در شورای عالی دفاع و سخنگوی این شورا، در گزارشی از این جلسه، حملات عراق به کشتی‌ها را تحولی کاملاً جدید در جنگ عنوان کرد و گفت: «ما این مسئله را از تمام جوانب بررسی کردیم. این یک توطئه وسیع بین عراق و حامیان منطقه‌ای و غربی‌اش است. یک همکاری بین آنها وجود دارد و هدفشان این است که از طریق جلوگیری از صدور نفت ایران و ایجاد مشکلات اقتصادی بر جمهوری اسلامی ایران فشار وارد سازند. این توطئه از زمانی که فرانسوی‌ها هواپیماهای سوپراتاندارد و موشک‌های پیشرفته آگروسه را در اختیار عراق قرار دادند، و امریکایی‌ها و عرب‌های منطقه پول آنها را پرداخت کردند شروع شده است. به نظر می‌رسد آنها رضایت شوروی را هم جلب کرده‌اند.» هاشمی رفسنجانی با اشاره به مواضع جانب‌دارانه عربستان و کویت در قبال حملات عراق در خلیج فارس و افزایش نرخ بیمه کشتی‌ها از سوی شرکت‌های غربی و سکوت دولت‌های شرق و غرب، آن را توطئه‌ای همه‌جانبه برای تحت فشار قرار دادن جمهوری اسلامی ایران عنوان کرد و در خصوص سیاست جمهوری اسلامی ایران در برابر آنها گفت: «ما سیاستمان را از پیش اعلام کرده‌ایم، امروز هم بررسی کردیم و دیدیم آن سیاست صحیحی است. این سیاست در یک جمله خلاصه می‌شود و آن اینکه یا خلیج فارس برای همه امنیت دارد یا برای هیچ‌کس امنیت ندارد.» سخنگوی شورای عالی دفاع افزود: «ما باید به گونه‌ای برخورد کنیم که سایر کشورهایی که می‌خواهند نفت صادر کنند، در همان حدی که ما از صدور نفتمان محروم می‌شویم، آنها هم محروم بشوند؛ اگر صدور نفت

برای ما گران می‌شود، برای آنها هم گران شود و اگر نرخ بیمه افزایش می‌یابد، برای همه افزایش یابد.» ما به همه اعلام می‌کنیم این مشکلات را عراق به وجود آورده است. این ماجراجویی را آنهایی ایجاد می‌کنند که اسلحه در اختیار عراق می‌گذارند. آنها هستند که این بحران را به وجود می‌آورند. ما در درجه اول مایل هستیم خلیج فارس امن بماند، وضع انرژی و سوخت در دنیا عادی باشد، بحران به وجود نیاید و اگر چنین وضعی به وجود آید، سیاستمان سیاست دفاعی است، اما در این مسئله فاتح هستیم و مطمئناً این طور نخواهد بود که در خلیج فارس بردن نفت از بنادر ایران مشکل و از بنادر دیگر آسان باشد.

رئیس مجلس شورای اسلامی در مورد احتمال دخالت آمریکا در منطقه نیز گفت: «احتمال دخالت آمریکا هست، ما همیشه این احتمال را در برنامه‌هایمان در نظر داشته‌ایم. در مقطعی که اینها احساس ضعف کنند و ببینند جنگ به نفع جمهوری اسلامی به نقطه سرنوشت‌سازی می‌رسد، یک نوع تلاش برای منطقه‌ای و بین‌المللی کردن جنگ دارند. صدام همیشه این را می‌خواهد و این ماجراجویی هم یک مقدار شاید برای همین هدف باشد.»

حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی در مورد سیاست جمهوری اسلامی ایران اظهار کرد: ما سیاستمان این است که از گسترش جنگ به کشورهای دیگر جلوگیری کنیم و تا به حال این کار را کرده‌ایم، ولی اگر امریکایی‌ها از این دیوانگی‌ها بکنند که در تاریخشان کم نیست، ما آماده‌ایم و «من فکر می‌کنم جنگ برای جمهوری اسلامی ایران موقعی شیرین است که دشمنان اصلی با ما رو در رو بشوند و گوشه این مسئله در لبنان آزمایش شده و من فکر می‌کنم که برای مردم آمریکا بسیار مشکل است که خود را به جنگی آلوده بکنند که هزاران کیلومتر از آن دور هستند.»^{۱۶}

۲۴۶

علی شمخانی قائم‌مقام فرمانده کل سپاه پاسداران، در تحلیلی از روند جنگ، اقدامات دیپلماتیک

علی شمخانی قائم‌مقام فرمانده کل سپاه پاسداران

عراق و حامیان آن در تلاش برای مقصر نشان دادن جمهوری اسلامی ایران در عرصه بین‌المللی و تداوم حملات عراق در خلیج فارس را محورهای اقدامات سیاسی و نظامی رژیم صدام و حامیان آن در مقابله با جمهوری اسلامی ایران دانست. قائم‌مقام فرمانده کل سپاه در گزارشی که به همه فرماندهان مناطق و یگان‌های سپاه ارسال شده، آورده است: «از ابتدای فروردین ۱۳۶۳، عراق کشتی‌هایی که قصد بارگیری و حمل بار ایران را داشتند هدف موشک‌های خود قرار داد. ... تاکنون روی هم‌رفته ۷ فروند نفتکش صدمه دیده و چیزی حدود ۸۰ میلیون دلار به صاحبان کشتی خسارت وارد آمده است. این حملات تقریباً کشتیرانی را در خلیج فارس به رکود کشانده و

دکانی برای شرکت‌های بیمه‌ای غربی شده است. آنها نرخ بیمه را بیش از ۶۰٪ افزایش داده‌اند.»
 علی شمخانی راهبرد جمهوری اسلامی ایران در برابر حرکت عراق را راهبرد "امنیت در خلیج فارس برای همه یا برای هیچ‌کس" عنوان کرد و افزود: «ما باید یک مبارزه چندمحوری با یک هدف واحد انجام دهیم. امروز جنگ را نباید به جبهه‌های غرب و جنوب محدود کرد. باید علیه رژیم بعث به‌طور همه‌جانبه فعال شد. در کنار جبهه‌ها باید با همکاری هم‌زمان و هم‌سنگران عراقی و غیرعراقی، منافع آن را در اعماق این کشور هدف قرار داد. محور سوم باید معطوف به حکومت‌ها و رژیم‌های کمک‌کننده به عراق باشد. اقدام در این سه محور می‌تواند امریکا را سر جایش بنشانند و عراق اسلامی بی‌صدام را به جهان عرضه دارد.»^{۱۷}

۲۴۷

در پی حملات اخیر به نفتکش‌های کویتی، امروز وزارت امور خارجه امریکا با صدور بیانیه‌ای از وضعیت به‌وجودآمده در خلیج فارس به‌شدت ابراز نگرانی کرد. شرکت‌های بیمه‌ای نیز نرخ بیمه کشتی‌های عازم خلیج فارس را در مدت اندکی برای چندمین بار افزایش دادند.
 وزارت امور خارجه امریکا در بیانیه‌ای بدون اشاره به شروع حملات علیه کشتی‌ها در خلیج فارس از سوی رژیم عراق، حمله روز گذشته به نفتکش کویتی را به جمهوری اسلامی ایران نسبت داده و اعلام کرد: «حمله ایران به یک نفتکش کویتی در خلیج فارس نشانگر تشدید خطرناک جنگ ایران و عراق و تهدید فزاینده علیه آزادی کشتیرانی در خلیج فارس است.»
 مقامات امریکایی مدعی شدند هیچ تردیدی وجود ندارد که این حمله از سوی نیروهای ایرانی انجام گرفته است. خبرگزاری یونایتدپرس با اشاره به بیانیه وزارت امور خارجه امریکا اعلام کرد دولت امریکا تاکنون به دفعات به تعهد کشورش مبنی بر دفاع از آزادی و امنیت رفت‌وآمد کشتی‌ها در خلیج فارس اشاره کرده و این بار نیز تکرار کرد که در صورت لزوم به زور این آبراه (تنگه هرمز) را باز نگه خواهد داشت. امریکا با تأکید مجدد بر تعهد پایدار خود به آزادی کشتیرانی و حق عبور بی‌خطر از تنگه‌ها از ایران و عراق خواسته است به قطعنامه شماره ۵۴۰ شورای امنیت سازمان ملل که خواستار توقف حملات به نفتکش‌ها در خلیج فارس است، احترام بگذارند. امریکا نگران است طرفین جنگ در وضعیتی که هیچ‌کدامشان قادر به پیروزی نظامی نیستند، سعی کنند از نظر اقتصادی به یکدیگر ضربه بزنند که این امر خطر اقتصادی بزرگی را متوجه اروپا و ژاپن می‌کند. در حال حاضر، در حدود ۲ درصد از نفت امریکا و ۶۰ درصد از نفت مورد نیاز ژاپن و اروپا از منطقه خلیج فارس تأمین می‌شود.

این خبرگزاری همچنین با اشاره به حملات دیروز به نفتکش‌ها در خلیج فارس افزود: پس از حمله ایران به نفتکش کویتی، نرخ بیمه کشتی‌های عازم خلیج فارس به‌شدت افزایش یافت و به ۳ درصد ارزش کشتی و ۲ درصد ارزش محموله آن رسید.^{۱۸} صندوق بیمه عرب نیز با ارسال پیامی به

شرکت‌های بیمه‌ای و یادآوری خطرهای جنگ در خلیج فارس، خواستار افزایش نرخ بیمه کشتی‌ها و تعلیق اعزام آنها به بنادر منطقه شد. منابع صندوق بیمه عرب اعلام کردند که توقف کشتی‌ها در بنادر منطقه خلیج فارس به دلیل مخاطرات جنگی از ۱۴ روز به ۴۰ ساعت کاهش یافته است. آنها برای کاستن از خطرهای جنگ می‌کوشند هرچه سریع‌تر بار خود را تخلیه یا بارگیری کرده و از منطقه خارج شوند.^{۱۹} به گزارش یونایتدپرس، با این روند اعزام کشتی‌ها به منطقه از نظر مالی غیرممکن شده و احتمالاً عرضه مقادیری از نفت این منطقه به بازارهای جهانی با مشکل روبه‌رو می‌شود.^{۲۰}

۲۴۸

در آستانه برگزاری مرحله دوم انتخابات مجلس شورای اسلامی، امام خمینی بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، ضمن دعوت مردم به شرکت گسترده در انتخابات با صدور پیامی در مورد خطر تضعیف شورای نگهبان قانون اساسی هشدار دادند.

رهبر انقلاب در جمع وزیران امور اقتصادی و دارایی، کشاورزی و جهاد سازندگی و کشاورزان نمونه و گروهی از کارمندان این وزارتخانه‌ها و بانک‌ها ضمن اشاره به اهمیت کشاورزی و بانکداری اسلامی، بر شرکت آحاد مردم در انتخابات مجلس شورای اسلامی تأکید کردند. امام خمینی در بخشی از سخنان خود گفتند: «از هر جا که هستید و در هر پستی که هستید و در هر جای مملکت که هستید، موفق باشید به خدمت به کشوری که مورد هجوم همه ابرقدرت‌ها است.» امروز شما باید وضعتان وضع اسلام باشد، اگر بخواهید در برابر قدرت‌های بزرگی که همه چشم طمع به کشور شما دوخته‌اند و با صراحت این مسائل را می‌گویند، استقامت و پایداری کنید، باید متعهد به اسلام باشید و بدانید که چنانچه ما در یک جایی رو به شکست برویم، کم‌کم این شکست سرایت می‌کند و خدای نخواستہ یک وقت می‌بینید که کشور ما به‌هم‌ریخته شده است.

ایشان با اشاره به قطع وابستگی کشور به شرق و غرب از مردم خواستند در هر کاری که دارند مقاومت و پایداری کنند و با شرکت در مرحله دوم انتخابات به قدرت‌های بزرگ نشان دهند که مردم از اسلام برنگشته‌اند، اسلام را قبول دارند. ضمن اینکه اگر مجلس لطمه بخورد جمهوری اسلامی لطمه می‌بیند. اگر مجلس یک مجلس قوی باشد، برای اینکه همه مردم پشتوانه آن هستند، می‌تواند با دنیا که در مقابل ایران واقع شده است، کارهایش را به شایستگی انجام دهد. این تابع آن است که قوی باشد و قوتش هم تابع آن است که شماها رأی دهید. امام خمینی در پایان افزودند: «من امیدوارم که همان‌طوری که تا حالا ملت ما برای حفظ اسلام قیام کردند و برای حفظ اسلام تا حالا استقامت کردند از حالا به بعد هم استقامت کنند.»^{۲۱}

امام خمینی همچنین با صدور پیامی در خصوص لزوم وفاداری به جمهوری اسلامی و خودداری از تضعیف شورای نگهبان تأکید کردند: «من به آقایان هشدار می‌دهم که تضعیف و توهین فقهای شورای نگهبان امری خطرناک برای اسلام و کشور است. لازم است به‌طور اکید به مصالح اسلام و

مسلمین توجه کنیم و به قوانین هرچند مخالف نظر و سلیقه شخصی مان احترام بگذاریم و به این جمهوری نوپا که مورد هجوم قدرت‌ها و ابرقدرت‌ها است وفادار باشیم... و به شورای نگهبان هم تذکر می‌دهم که در کار خود استوار باشید و با قاطعیت و دقت عمل فرمایید.»^{۲۲}

۲۴۹

سازمان بهداشت جهانی از گنجاندن قطعنامه پیشنهادی ایران مبنی بر محکوم کردن کاربرد تسلیحات شیمیایی، در دستور کار این سازمان خودداری کرد. سخنگوی سازمان بهداشت جهانی علت رد پیشنهاد ایران را تأخیر در ارسال آن بیان کرد. جمهوری اسلامی ایران در طرح پیشنهادی خود تأکید کرده بود که باید استفاده از سلاح‌های شیمیایی یک جنایت علیه انسانیت توصیف شود.

خبرگزاری رویتر در گزارشی از نشست سازمان بهداشت جهانی و موضع جمهوری اسلامی ایران در آن اعلام کرد: «ایران، عراق را به استفاده از سلاح‌های شیمیایی در جنگ متهم کرده است و این درحالی است که عراق مکرراً این اتهام را رد کرده است. ایران اعلام داشته است تاکنون ۲ هزار ایرانی در اثر کاربرد سلاح‌های شیمیایی از سوی عراق مجروح شده‌اند و برخی از آنها نیز جان خود را از دست داده‌اند. کارشناسان سازمان ملل که از ایران دیدار کرده بودند در گزارش خود ضمن تأیید استفاده عراق از سلاح‌های شیمیایی در جبهه‌های جنگ بهره‌گیری از تسلیحات شیمیایی را محکوم کردند لیکن از ذکر نام عراق و نکوهش آن خودداری نمودند.»^{۲۳}

۲۵۰

در پی تشدید حملات هوایی به نفتکش‌ها در خلیج فارس، وزیر دفاع عربستان برای دیدار با مقامات کویت به این کشور سفر کرد. معاون رئیس‌جمهور سوریه نیز در سخنانی غیرمنتظره تداوم جنگ ایران و عراق را زیان‌بار خواند و آن را نکوهش کرد. خبرگزاری فرانسه از سفر وزیر دفاع عربستان به کویت گزارش داد: دیدار سلطان بن عبدالعزیز وزیر دفاع عربستان سعودی، از کویت در چهارچوب ایجاد هماهنگی‌های مشترک میان کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس انجام می‌گیرد. در این دیدار وضعیت منطقه و حملات عراق و ایران به کشتی‌ها در آب‌های خلیج فارس مورد بررسی قرار گرفت. همچنین عربستان سعودی در راستای هماهنگی و همکاری نظامی بیشتر میان کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس

سلطان بن عبدالعزیز وزیر دفاع عربستان سعودی

یک دانشگاه نظامی در ۴۰ کیلومتری شمال ریاض، تأسیس کرده است. دانشجویان این دانشگاه از کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس پذیرفته می‌شوند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، این دانشگاه یکی از مدرن‌ترین دانشگاه‌های نظامی منطقه است. کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس در آبان‌ماه امسال، دومین مانور نظامی مشترک خود را برگزار خواهند کرد.^{۲۴}

عبدالحلیم خدام معاون رئیس‌جمهور سوریه، نیز جنگ ایران و عراق را برای دو کشور ویرانگر و برای منطقه زیان‌آور توصیف کرد. روزنامه نیویورک تایمز در مقاله‌ای با اشاره به سخنان خدام آن را تغییری اندک در مواضع سوریه ارزیابی و تداوم حمایت سوریه از ایران را ناشی از اختلافات دیرینه سوریه با دولت صدام حسین در بغداد ذکر کرد. این روزنامه افزود: «دولت سوریه ضمن حمایت از ایران تداوم جنگ را مورد نکوهش قرار می‌دهد.»^{۲۵}

۲۵۱

ایالات متحده آمریکا در سال گذشته میلادی به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده سلاح در جهان شناخته شد. براساس پژوهش‌های جدید مرکز تحقیقات کنگره آمریکا، باوجود کاهش ارزش کل قراردادهای فروش نظامی میان کشورهای صنعتی و غیرصنعتی در سال گذشته میلادی، سهمیه آمریکا از ۳۲ درصد در سال ۱۹۸۲ به ۳۹ درصد در سال ۱۹۸۳ میلادی افزایش یافته است. در همین فاصله، سهمیه شوروی از ۲۷ درصد به ۱۷ درصد کاهش یافته است. در سال گذشته، ارزش کل صادرات سلاح به کشورهای در حال توسعه بالغ بر ۳۶/۵ میلیارد دلار بود که از این میزان سهم کشورهای صادرکننده غیرکمونستی ۱۶/۵ میلیارد دلار است. سهم آمریکا از این فروش ۹/۶۸ میلیارد دلار است که مقام نخست را داراست. براساس این پژوهش روسیه با فروش ۷/۸ میلیارد دلار تسلیحات در مقام دوم جهان قرار دارد. به نوشته نیویورک تایمز، از سال ۱۹۷۶ تاکنون، میزان فروش تسلیحات کشورهای صنعتی غیرکمونست به کشورهای جهان سوم همواره بیش از فروش تسلیحات کشورهای کمونستی بوده است. به‌استثنای سال ۱۹۷۹ که هر دو بلوک به یک میزان فروش داشتند.^{۲۶}

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۳/۲/۲۵

۱. سند شماره ۲۷۰۹۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی قرارگاه عملیاتی غرب (رکن ۲) گیلان‌غرب، شماره ۰۱۷۸، ۱۳۶۳/۲/۲۸، ص ۴.
۲. سند شماره ۱۱۹۱۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: قرارگاه خاتم‌الانبیاء^(س) سپاه (طرح و عملیات)، ۱۳۶۳/۲/۲۶، ص ۱.
۳. سند شماره ۱۱۹۱۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: قرارگاه خاتم‌الانبیاء^(س) سپاه، ۱۳۶۳/۲/۲۶.
۴. سند شماره ۳۰۰۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استانداری خوزستان، ۱۳۶۳/۲/۲۶.
۵. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۸، ۱۳۶۳/۲/۲۷، ص ۱، رادیو صوت‌الجماهیر.
۶. سند شماره ۱۵۰۳۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه نوح نبی^(ع)، ۱۳۶۳/۲/۲۵.
۷. سند شماره ۸۱۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی قرارگاه عملیاتی کربلا، شماره ۱۹، ۱۳۶۳/۳/۶؛ و - سند شماره ۶۰۵۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اطلاعات عملیات قرارگاه نجف اشرف، ۱۳۶۳/۳/۷، ص ۲.

۸. سند شماره ۸۱۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۶۰۵۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص ۲.
۹. سند شماره ۱۷۰۴۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: جمع‌بندی اطلاعاتی اطلاعات عملیات قرارگاه نجف اشرف، ۱۳۶۳/۲/۳۰، ص ۵.
۱۰. سند شماره ۳۱۵۱۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: باقیمانده لشکر ۲۸ (رکن ۲)، ۱۳۶۳/۲/۲۵.
۱۱. سند شماره ۹۵۲۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اداره اطلاعات شاجا، ۱۳۶۳/۲/۲۵.
۱۲. سند شماره ۳۹۲۶۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: قرارگاه عملیاتی شمال غرب ژاجا (رکن ۳)، ۱۳۶۳/۲/۲۵.
۱۳. سند شماره ۳۱۵۱۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: باقیمانده لشکر ۲۸ (رکن ۲)، ۱۳۶۳/۲/۲۶؛ و - سند شماره ۳۰۲۴۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ناحیه ژاندارمری ناحیه کردستان (رکن ۳)، ۱۳۶۳/۲/۲۶.
۱۴. سند شماره ۳۹۲۷۱۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه ناحیه کردستان سپاه به مرکز فرماندهی منطقه ۱۱، ۱۳۶۳/۲/۲۶.
۱۵. سند شماره ۴۰۶۹۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ:
- از ستاد ناحیه سپاه بانه به مرکز فرماندهی منطقه ۱۱، ۱۳۶۳/۳/۱۳.
۱۶. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۲۶، ص ۱۱.
۱۷. سند شماره ۱۶۸۴۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از دفتر فرماندهی کل سپاه، ۱۳۶۳/۳/۲.
۱۸. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۸، ۱۳۶۳/۲/۲۷، صص ۲ و ۳، واشنگتن - یونایتدپرس.
۱۹. همان، ص ۳، ابوظبی - خبرگزاری کویت.
۲۰. همان، صص ۲ و ۳، واشنگتن - یونایتدپرس.
۲۱. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی^(ع)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی^(ع))، جلد ۱۸، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۶، صص ۴۳۴ - ۴۳۲.
۲۲. همان، صص ۴۳۱ و ۴۳۲.
۲۳. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۷، ۱۳۶۳/۲/۲۶، صص ۸ و ۹، ژنو - رویتر.
۲۴. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۵، ۱۳۶۳/۲/۲۴، ص ۳۳، ریاض - خبرگزاری فرانسه.
۲۵. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۷، ۱۳۶۳/۲/۲۶، ص ۸، واشنگتن - نیویورک تایمز.
۲۶. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۲۶، ص ۲.